

Haljala vallavalitsus
kolib aprillis
rahvamaja hoonesse

lk 2

Haljala kool
andis luuletungla
naabritele edasi

lk 4

Sport ja kultuur

lk 6-7

Aprill 2023, nr 4

Juubelit tähistavat Vainupead tunnustati Lääne-Virumaa aasta küla tiitliga

Lääne-Viru Omavalitsuste Liidu (VIROL) juhatuse koosolekul valiti 2023. aastal Lääne-Virumaa aasta küllaks Vainupea küla. Kandidaadina oli lisaks Vainupeale üles seatud ka Viru-Jaagupi külade piirkond.

VIROL tegevjuhi Sven Hõbemägi sõnul on Vainupea küla aastate jooksul teinud märkimisäärse arengu, seda nii füüsilise elukeskkonnana kui ka erinevate ürituste jms näol. „Korraldatakse kontserte, kogukonnaüritusi, erinevaid talgupäevi, kohaliku kogukonna toel on rajatud nii laste mänguväljak, rajatud infoviidad, taastatud rippisild jpm. Vainupea küla on igati väärikas esindama maakonda ka üleriigilisel konkursil,“ lisas Hõbemägi.

Vainupea külanem Mario Luige sõnul on Vainupeal kogukondlik tegevus külaelu edendamiseks läbi aja olnud au sees. „Kümme aastat tagasi loodud külaseltsi eestvedamisel sai aga küla mingis mõttes uue hingamise. Oleme suurelt mõelnud, omade eesmärkide täitmise suunas liikunud. Aasta küla tiitel on nii meile

kui ka Haljala valla rahvale tervikuna oluliseks tunnustuseks,“ sõnas Mario Luik ning lisas, et üks on neilgi omad mured ja loomulikult ka rõõmud, mis käivad külaeluga kaasas. „Seda enam tuleb ühiselt mõtlemist ja ka ära tegemist soodustada. Külanema loodan väga, et innustame ja julgustame paljusid kaasteelisi meie ümber. Vainupea rahvas tunneb uhkust - väärikalt proovime ka üleriigilisel konkursil meie piirkonda edukalt esindada,“ selgitas Vainupea külanem.

Vainupea küla esitatakse VIROL-i poolt ka üleriigilisele Aasta küla konkursile ning premeeritakse VIROL-i poolt 500 euroga.

Haljala vallavalitsus tunneb suurt uhkust ja rõõmustab koos Vainupea küla rahvaga, et aasta küla tiitel „koju toodi“!

Allikas: osaliselt refereeritud
VIROL-i uudisloost

Fotod: Grete Toming

Uus esimene koolipäev

Nimlik omadus on kõik raske ja ebameeldiv võimalikult kiiresti unustada. Nii hakkab ka meie asenduspindade perioodi ebameeldivam pool järjest rohkem mälust kaduma. Olgugi, et oleme vaid napp kolm nädalat oma uues koolihoones olnud. Täna sellele tagasivaadates tundub see üks suur eneseületus ja kannatuste ahel. Miks?

Kui asenduspinnad oleks olnud ühes hoones või siis lähedikkul, oleks kõikidel osalistel oluliselt kergem olnud. Aga me olime suisa viiel pinnal. Teadvustasime väljakolimis alguses juba üsna selgelt

neid riske, mis sellest tulenesid. Eelkõige väsimus ja seejärel võimalik leppimatus nende kesiste oludega. Õpetajate-õpilaste motivatsiooni saime veel kuidagi hoida, aga lapsevanemad? Nüüd, kus see aeg möödus, võib öelda, et me ei saanud ühtegi sellekohast kirja ega pahandavat telefonikõnet. Ju teadsid ja arvestasid vanevad samuti sellega, et vaid koos saame sellest ootusest üle. Oleme tänulikud.

Kes majas käinud, need teavad, et Virumaa vanim kool on saanud maakonna kõige ilusama ja tehniliselt kaasaegsema koolimaja. Val-

ged ja avarad koridorid, ventileeritud, kuid soojad klassiruumid ja mõnusalt hubane aatrium koos oma koolisööklaaga.

Uue majaga töömeeste esmapäevased hommikused jutuminutid. Küsimine teadlikult alati esimese asjana lastelt, kas uus koolimaja loob jätkuvalt erilise tunde, mida hommikul sisse astudes tuntakse? Siiani on vastus olnud üks suur jah. Tore, sest seda maja kavandades oligi eesmärk luua õppimist ja koolelu toetav keskkond ja kui nii ka õnnestus on üks suur ülesanne ka täidetud.

Õpilasesindus toob välja, et

neile väga meeldib meie uus kool – erilised lemmikud on koridorides olevad puhkepesad, need on head kohad, kus vahetunnis aega veeta, sõpradega jutustada ja mängida. Muidugi ka uued klassiruumid – valged ja helged, suurte akende ja mitmekülgsede võimalustega, rääkimata aatriumist, kus mõnus aega veeta ning sööklast, kus meie koolikokad teevad NII häid toite. Aga kõige olulisem, mis õpilasesindus välja toob – üle pika aja on nii hea taas koos olla, kohtuda nooremate-vanemate sõpradega, naerda ja üksteiselt õppida.

Uurisime ka neljandalt klassilt, mis neile uues koolimajas juba südamelähedaimaks on saanud – supervalge aatrium, asendus-

pindadega võrreldes palju ruumi, maitsev söök, kott-toolid, suur võimla, mõnusad toolid, veeauto-maadid koridorides, üleüldse tark maja ja palju nutilahendusi.

On selge, et inimestel läheb harjumuspärase kõnniradade sissetallamiseks aega. Eks võtab meilgi oma uues koolimajas kõigele parima koha leidmiseks aega – kas see või too materjal stendil on õiges kohas, kas see lillepott siia sobib, milline juhe kuskile ulatub või ei ulatu. Antagu veidi aega atra seada, küll me seda hariduspõldu künname.

Oleme jõudnud oma majas tervitada kooliperet – kõigepealt kolisid sisse õpetajad, seejärel tervitasime 8. märtsil õpilaskonda. Kohe peale seda kutsusime

kooli meie lapsevanemad. Mõni aeg peale seda oli rõõm kohtuda endiste kolleegidega ja praeguste kaasõpetajatega Haljala lasteaiast Pesapuu. Kõik teie head soovid on meil sügaval südames. Maikuus loodame kutsuda ühist maja vaatama meie vilistlased ja Haljala kogukonna laiemalt. Meie ootus teiega kokku saada on pea sama suur, kui teie soov meile jõuda!

Tänapäevaseks õppetöö korralduseks on vaja värsket keskkonda ja mitmekesisemaid võimalusi, mida nüüdsest, tänu uuele õppehoonele saab oma õpilastele pakuda ka Haljala kool.

Ivo Tupits
Haljala Kooli direktor

HALJALA VALLAVALITSUSE ISTUNGITE KOKKUVÕTTED

9. MÄRTSI ISTUNG

1. SOTSIAALTOETUSTE MÄÄRAMINE

Otsustati määrata kolmele isikule täiendavat sotsiaaltoetust kokku summas 900 eurot.

16. MÄRTSI ISTUNG

1. SOTSIAALTOETUSE MÄÄRAMISEST KEELDUMINE

Otsustati mitte määrata ühele isikule täiendavat sotsiaaltoetust

2. SOTSIAALTOETUSE MÄÄRAMINE

Otsustati määrata kahele isikule täiendav sotsiaaltoetus kokku summas 600 eurot.

3. HOOLDUSE SEADMINE JA HOOLDAJATOETUSE MÄÄRAMINE

Otsustati määrata ühele isikule hooldaja ning hooldajale määrati hooldajatoetus.

4. MATERIAALSE PÕHIVARA MAHAKANDMINE JA ÜMBERHINDLUS

Otsustati kanda maha seisuga 31.12.2022 põhivara jääkmaksumusega 10 415,1 eurot ning hinnati ümber ning võeti arvele põhivara maksumusega 43 916 eurot.

5. VAINUPEA KÜLA METSAÄÄRE JA KASTEHEINA MAAÜKSUSTE DETAILPLANEERINGU KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE ALGATAMATA JÄTMINE

Otsustati jätta algatamata Vainupea küla Metsääre ja Kasteheina maaüksuste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine.

6. VERGI KÜLA TIHASE TEE 10 MAAÜKSUSE DETAILPLANEERINGU KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE ALGATAMATA JÄTMINE

Otsustati jätta algatamata Vergi küla Tihase tee 10 maaüksuse detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine.

7. PIHLASPEA KÜLA MATSU KATASTRIÜKSUSE KOHA-AADRESSI MUUTMINE

Otsustati määrata Pihlaspea külas asuva Madi katastriüksuse (katastritunnus 88703:001:0250) uueks koha-aadressiks Lääne-Virumaa, Haljala vald, Pihlaspea küla, Jaanimadi.

8. VÖSU SADAMA SADAMATEENUSTE HINNAKIRI

Otsustati kinnitada Vösu sadama sadamateenuste hinnakiri ning tunnistati kehtetuks Haljala Vallavalitsuse 16.06.2021 korraldus nr 312 „Vösu sadamateenuse hinnakiri“.

9. INFO JA MUUD KÜSIMUSED

Vallavanem Anti Puusepp andis vallavalitsuse liikmetele ülevaate volikogu majanduskomisjonis aruteluks olnud teemadest.

Vallasekretär annab vallavalitsuse liikmete ülevaate VANALINNA EHI-TUS OÜ poolt esitatud hagist ning haldusasjast nr 3-23-561 (kaebus Haljala Vallavalitsuse 09.02.2023 korralduse nr 50 tühisuse tuvastamiseks või alternatiivselt tühistamiseks ja 17.02.2023 sõlmitud notariaalse asjaõiguslepingu tühisuse tuvastamiseks ning Haljala Vallavalitsuse kohustamiseks kõrvaldama vaidlustatud korralduse tagajärjed). Mõlema kohtuasja osas on sõlmitud kokkulepped valla esindamise osas.

23. MÄRTSI ISTUNG

1. HOOLDUSE SEADMINE JA HOOLDAJATOETUSE MÄÄRAMINE

Otsustati määrata ühele isikule hooldaja ning hooldajale määrati hooldajatoetus.

2. KODUTEENUSE MÄÄRAMINE

Otsustati määrata ühele isikule koduteenus.

3. SOTSIAALTOETUSTE MÄÄRAMINE

Otsustati määrata kahele isikule täiendav sotsiaaltoetus kokku summas 1100 eurot.

4. SOTSIAALTOETUSE MÄÄRAMISEST KEELDUMINE

Otsustati mitte määrata ühele isikule täiendavat sotsiaaltoetust.

5. HALJALA KOOLI TASULISE TEENUSTE HINNAKIRJA KINNITAMINE

Otsustati kinnitada alates 1. aprillist 2023 Haljala Kooli tasuliste teenuste hinnakiri.

6. PROJEKTEERIMISTINGIMUSTE VÄLJASTAMINE HALJALA VALLAS VÖLE KÜLAS SILLAOTSA KATASTRIÜKSUSELE PÄIKESEPARGI (ELEKTRITOOTMISRAJATIS ÜLE 100 kW) PROJEKTEERIMISEKS

Otsustati määrata projekteerimistingimused päikesepargi (elektritootmisraja-tis üle 100 kW) ehitusprojekti koostamiseks (Haljala vallas Völe külas Sillaotsa katastriüksus).

7. HALJALA ALEVIK KOOLI TN 1A DETAILPLANEERINGU KEHTESTAMINE

Otsustati kehtestada Haljala valla Haljala aleviku Kooli tn 1a kinnistu (katastritunnus 19101:001:0073) detailplaneering vastavalt LandComposition OÜ tööle nr DP-20-01.

8. SUNDVALDUSE SEADMINE ELEKTRILEVI OÜ KASUKS

Otsustati seada tähtajatu ja tasuta sundvaldus Elektrilevi OÜ kasuks Haljala vallas Rutja külas Ratsu kinnistule (katastritunnus 88703:003:0368. pindala 13,31 ha, sihtotstarve 100% maatulundusmaa) maakaabelliini rajamiseks, liitumisühenduse loomiseks, maakaabelliini remontimiseks, hooldamiseks, asendamiseks, kasutamiseks ja muul viisil elektripaigaldise valdamise eesmärgil.

(EESTI VANASÕNA)

Benjamin Franklin (Ameerika teadlane, poliitik ja diplomaat) on kunagi öelnud, et selles maailmas ei ole midagi kindlat, välja arvatud surm ja maksud. Mina eelistaks rääkida meelsamini maksudest, kuigi ka maksude kohta öeldakse, et parim rahu on maksurahu.

Teatavasti on kohaliku omavalitsuse jaoks suurimad maksutulud üksikisiku tulumaks ja maamaks, mis moodustavad tänavuse Haljala valla põhitegevuse tuludest 70,8 protsenti (5 624 000 eurot). Siia on arvestatud juurde ka pisike reklaamimaks.

Tulumaksu laekub valla eelarvesse ainult nende elanike pealt, kes omavad sissekirjutust Haljala vallas ja sedagi vaid 11,96%. Maamaksuga ei saa me samuti rikkaks, kuna riik on kohaldanud mitmeid erisusi, nagu näiteks kodualuse maamaksu vabastus ja looduskaitsealadest tingitud maksusoodustus. Maa-amet viis eelmisel aastal läbi korralise ja turupõhise maa hindamise, mille tulemusel määrati igale katastriüksusele ligikaudne maa turuväärtus ehk maa maksustamishind. Omavalitsused saavad rakendada uut maksumäära alates 2024.a. ja ühegi maaomaniku maks ei saa suurene-da rohkem kui 10% aastas. Näiteks planeerisime me tänavu maamaksu laekumiseks 330 tuhat eurot, mis võimaldab omavalitsusel panustada elukeskkonda ja teenuste

parandamisse. Kõik me tahame korras teid ja talvel lume koristamist, paremat tänavavalgustust, heakorda ja turvalisust. On aga päris selge, et seda raha kõikideks tegevusteks ei piisa.

Lisaks laekub midagi juurde riigilõivu-dest, kaupade ja teenuste müügist nagu näiteks haridusasutuste tegevusest (kohatasud, toiduraha jm), elamu- ja kommu-naalmajandusest ning rahvamaja ja spordi-keskuse tegevustest.

Viimasel ajal käibele läinud tegusõna-deks on leitagu, tehtagu aga proovi vaid, et otsustatagu. Ükskõik, millist kärpe ettepanekut sa ka ei esita, pole ükski piisavalt hea. Kuid kelle või mille arvelt siis leida, teha ja ikkagi otsustada? Pakun välja paar tulevikulahendust teadmisega, et see kõigile ei pruugi meeldida ja ei peagi meeldima.

Seniks kuni saadikud Toompeal vaidle-vad, kas tulumaks jagada elu– ja töökoha-põhiseks ning kui suur osa sellest on õigla-ne eraldada kohalikele omavalitsustele; kas turismimaksu kehtestada või mitte, võiksid maa- ja suvekodude omanikud, kes mingil põhjusel ei saa omada sissekirjutust valda, toetada elukohajärgses piirkonnas taristu parendamist või siis haridus– ja sotsiaal-tegevuse toimimist. Loomulikult saab see olla vaid vabatahtlik ja sihtotstarbeline ning mitte seadusevastane. Vajadusel saaks siin oma panuse anda kolmas sektor, kellega kohalik omavalitsus võib sõlmida teenuste

osutamiseks vastava kokkuleppe.

Jäätmekäitluse peale kulub tänavu peaaegu 90 tuhat eurot, selleks et jäät-mejaamad oleksid avatud, suurjäämed vastuvõetud ning avalikes kohtades prügi-konteinerid tühjendatud. Paraku teame, et sinna satub pahatihti ka eramajapidamiste olmeprügi, eriti suveperioodil ja nädala-lõppudel. Avalike rohe- ja haljasalade, sh ranna-ala puhastamisele kulub sel aastal ligikaudu 133 tuhat eurot. On jällegi pä-ris selge, et seda maksukoormust ei saaks panna vaid kohalike elanike õlgadele, kuigi oleme väga uhked 100 km pikkuse ranna-joone ja loodusimede üle meie vallas. Min-gi uue ja kohaliku maksu kehtestamist ei saa kindlasti võrrelda omavalitsuse tahtega rikastuda, vaid sooviga jagada solidaarselt kulusid heakorrale, turvalisusele ja teiste avalike teenuste pakkumisele.

Kohalike maksude seadus näeb ette kuus kohalikku maksuliiki, milledeks on reklaamimaks, teede- ja tänavate sulge-mise maks, mootorsõidukimaks, loomapi-datismaks, lõbustusmaks ja parkimistasu. Millise tulevikulahenduse suunas liikuda või millist kohalikku maksu kehtestada, et tagada igapäevaselt kõiki rahuldav ja jätku-suutlik elukeskkond, peaks olema mööda-pääsmatu otsustus juba lähitulevikus, sest tühi kott ei seisa püsti.

Leo Aadel
volikogu liige

Haljala vallavalitsus kolib aprillis rahvamaja hoonesse

Tulenevalt Haljala alevikus asuva Haljala vallamaja võõrandamisest ja asutuste ümberpaigutamisest, kolib Haljala vallavalitsus aprilli keskpaigas rahvamaja hoonesse.

Haljala vallavanem Anti Puusepa sõnul oleme keerulisel ajal teinud olulisi otsu-seid, et vallavaraga efektiivsemalt ringi käia: „Uue koolihoone valmimisega sai val-lavalitsusele varakult selgeks, et meil tekib olukord, kus Haljala alevikus asuvad vallale kuuluvad hooned jäävad pooleldi kasu-tusse,“ selgitas vallavanem ning jätkas, et tänaste ümberkorralduste tulemusel tekib Haljalasse kaks olulist multifunktsionaalset hoonekompleksi – rahvamaja ning kooli-

hoone koos võimla ja köstrimajaga.

Vallavanema sõnul on tänaseks ruumi-lahendus paigas ning rahvamajja mahub lisaks kultuuritegevusele edaspidi ka val-lavalitsus ja noortekeskus. „Ma olen küll seda meelt, et see on positiivne ja pikaaja-lise mõjuga muutus,“ sõnas vallavanem Anti Puusepp, kelle sõnul on oluline ka see, et rahvamajja kolides paranevad nii vallava-litsuse töö- kui ka noortekeskuse tegutse-mistingimused ja vähenevad hoonete ülal-pidamiskulud.

Alates 18. aprillist asub vallavalitsus aadressil Tallinna mnt 13, Haljala alevik. Kuni 12. aprillini jätkab vallavalitsus te-gutsemist ning kodanike vastuvõttu seni-

ses vallamajas aadressil Rakvere mnt 3, Haljala alevik.

Kolimisprotsessist tulenevalt on senine vallamaja suletud ja kodanikke vastuvõttu ei toimu 13. ja 17. aprillil 2023. Kodanikke teenindatakse nendel päevadel e-posti ja telefoni teel.

LISAINFORMATSIOON:

Kent Kerner
Haljala valla
kommunikatsioonijuht
tel 5194 7655
e-post kent.kerner@haljala.ee

HALJALA VALLAVOLIKOGU ISTUNGI KOKKUVÕTTED

ISTUNG NR 22 21. MÄRTSIL 2023 KELL 16 VEEBIKESKKONNAS MS TEAMS

Istungil osales 15 volikogu liiget: Leo Aadel, Leo Bergström, Ahti Järve, Margus Laigu, Rainer Lille, Annes Naan, Andi Randoja, Sven Rannar, Greete Toming, Andres Truman, Anti Töld, Helen Uder,

Aarne Vaik, Eduard Vainu ja Raavo Vask. Istungil ei osalenud Annika Hallimäe ja Veiko Veiart.

Otsusega nr 80 nõustuti Eisma külas Andrese maaüksuse detailplaneeringu

keskkonnamõju algatamata jätmisega.

Volikogu poolt vastuvõetud otsustega saab tutvuda valla kantsleis ja elektroo-nilises dokumendiregistris veebilehel: www.haljala.ee.

Hea bussijuht või loodusgüid, kes sa oma ekskursioonilisi meie mõnusat Kaptenite küla vaatama tood.

Käsmu Külaselts on Teile mõeldes korranstanud Käsmu bussijaama. Panustasime nii aega kui raha, et soetada WC, ostsime välja

eraomanikult maa, millele saime rajada ajakohase parkla. Valla poolt sai asfalteeritud ümberpöörde koht ning silutud kõnnitee osa. Seda kõike külaelanike ja külastajate turvalisuse ning Teie mugavuse huvides. Lisaks veel silmailuks suvelilled ja istumiseks mõnused toolid.

Käsmu külateed on kitsad ja käännulised ilma kõnniteedeta. Käsmu külaõuedest avanevad väravad otse sõiduteele. Küla peatänav on väga kitsas alates Merekooli tänavast kuni külalõpu parklani. Vaevu saab seal liigelda bussiga ühes suunas, rääkimata olukorrast, kus kaks bus-

si omavahel vastassuundades koihtuvad. See oli ka põhjus, miks me soovisime busside liiklust piirata.

Käsmu külastavad bussid on oodatud parkima uues ajakohases bussiparklas. Bussidele, mis külastavad kas Lainela või Meremuuseumi territooriumitega seotud üritusi

on lubatud läbisõit tingimisel, et need bussid pargivad nimetatud kinnistutel.

Olge head ja kasutage meie poolt teile loodud mugavat parkimisvõimalust bussijaama parklas.

Parkimine on tasuta, parkimise tasu saab Käsmu Külaselts. See

kompenseerib pisutki meie pingutusi muuta külatänavad turvalisemaks nii kohalikele kui meie küla külastajatele, kellele küla tutvustate.

Ilusaid elamusi Käsmu külas soovib Käsmu küla kogukond

Põlvkondadevaheline õpe Lobi muuseumis

Uue põlvkondadevahelise õppe meetodi testimine Lobi muuseumis. Vanemaalised (alates 65a., mittetöötav) ja noored (alates 12 a.) on oodatud Lobi muuseumisse proovima ja hindama uut põlvkondade vahelise õppe meetodit. Osaletakse paarina.

Lobi muuseumi mitteformaalsete haridusprogrammide juhendaja ja läbiviijana olen loonud uue F-meetodi põlvkondade vaheliseks õppeks. Selle uudse meetodi tutvustamiseks kutsungi huvilisi osalema esimest korda 23. aprillil kell 12 Lobi muuseumisse. Teie arvamus programmi kohta on väga oluline aidates viimistleda saadud kogemust paremaks. Osalemiseks on vajalik registreeruda hiljemalt 20. aprilliks (parem teha seda kohe) e-posti aadressil: katrin.freyberg1@gmail.com, sest saame korraga vastu võtta piiratud arvul osalejaid. Info telefonil 5699 9573.

Miks tulla? Tulla tasub selleks, et koos midagi avastada, meenutada ja jutustada, uurida, mida tuttavat siit võib leida ja millist teadmist edasi anda. Avaneb võimalus küsida küsimusi ja sisukalt ning loominguliselt koos aega veeta. Luua ühiseid mälestusi ja miks mitte uusi traditsioone. Sina saad olla esimene, kes saab uues meetodis osaleda ja sinu kogemus

Lobi muuseum. Autor Freyberg, Katrin.

ja tagasiside on olulised meetodi kujundamisel.

Kellele see on? Programmis osalema on oodatud vanemaealised inimesed (alates 65 a), kes ei tööta ja nende paariliseks olev lapselaps või mõni teine noor inimene, kes tuleb ülejäärmisest põlvkonnast ja kes on vanuses alates 12 a. Osalejad peavad olema üle põlvkonna, st. vanuse järgi üks põlvkond jääb vahele, st. sobib vanavanem ja lapselaps (mitte vanem ja laps). Programmis osale-

takse paarina.

Mis toimub? Osaleda saab uues programmis. Mänguline meetod avab võimaluse uurida ja teada saada midagi uut, meenutada vana ja kvaliteetselt koos aega veeta. Katrin juhendajana tutvustab muuseumi ja seejärel selgitab, kuidas jutustuste ja mälestuste kaudu ühiselt avastada uut ja omavahel jagada teadmisi ning meeldivalt aega veeta.

Kaua programm kestab? Programm kestab orienteeruvalt

poolteist tundi.

Kuhu tulla? Lobi muuseum asub Lobineemel, Vösult 6 km Vergi poole sõita. Muuseum asub Lobi küla lõpus vanas aidas.

Millal saab tulla? 23. aprillil kell 12.

Mida selga panna? Palun ole soojalt riides, sest muuseumis ei ole kütet ja oleme ka väljas.

Mis maksab osalemine? 23. aprillil on osalemine tasuta.

Nendele, kellel sügavam huvi põlvkondade vahelise õppe vastu, tasub lugeda edasi.

Kuuleme ja loeme, et tänapäeva üks muresid on vähenenud sotsiaalsed suhted. Eriti tunnevad üksindust üksi elavad vanemad inimesed kogukonnas. Siinkohal on üleskutse noortele - tule ja võta oma vanavanem kaasa!

Üks võimalusi inimese sotsiaalseid võimalusi avardada ja muutuva maailmaga kohanemiseks pakub põlvkondade vaheline õpe (PVÕ).

Magistriõpingutega seoses olen uurinud geragoogikat ja haridusgerontoloogiat ning soovin kogukonda panustada sellega, mida olen teada saanud, mida oskan ja millega loodan toetada vanemaealiste ja noorte võimalusi meeldivaks sisukaks suhtlemiseks, üksteiselt huvitavat teada saada ja koos õppida.

Põlvkondade positiivsete suhe-

te kaudu on ajast aega teadmisi, eluoskuseid, kultuuri ja väärtuseid edasi antud. Põlvkondade vahelises õppes (PVÕ) osaleb kahe või rohkema põlvkonna esindajad koos. Otseste õppe-eesmärkidega PVÕ-s võib suuremate kogemuste ja teadmistega pooleks olla nii vanema kui noorema põlvkonna esindaja. (Tambaum, 2016)

Põlvkondade vaheliseks õppeks sobivad erinevad ruumilahendused. Mina valin Lobi muuseumi, kuna kogukonna muuseum on üks ligipääsetavamaid ja sisuliselt sobivaimaid konteksti pakkuvaid õpikeskkondi. Tambaum (2018) on näidanud, et kaasaegsed õppimiskäsitlused rõhutavad õppijale ja juhendajale lisaks konteksti olulist rolli ja selle dünaamilist olemust, kus konteksti moodustavad ümbritsevad füüsilised objektid, kui kõnelejad neid kasutavad või neile mingil viisil reageerivad, kuid mitte ainult.

Lähtudes teoreetilistest seisukohtadest lõin meetodi, millega soovin põlvkondadevahelise õppe raames lahendada nüüdisaja väljakutsetele ühiskonnas, milleks on vähene seotus, sotsiaalsete kontaktide vähenemine ja haridusgerontoloogia vähene ligipääs just vanematel inimestel maapiirkondades.

Minu roll juhendajana on korraldada õppijale kogemust pak-

kuv keskkond, milles too ise struktureerib oma õppimist ja konstrueerib oma teadmised. Juhendaja pakub vahendeid ja abivahendeid, aga õpetab ka, kuidas neid kasutada. (Orlich et al., 20, viidanud Tambaum, 2018,10)

F-meetod sisaldab muuseumi artefaktide kasutamist teadmiste ja mälestuste edasiandmises, selgitustes, uute teadmiste saamiseks, avastamiseks ja lihtsalt jutustusteks aegadest, mil vanem inimene on olnud noor. Esemel valivad osalised muuseumis ise välja, nii on tagatud, et üks leiab midagi, millest tahab teisele rääkida, kuid teine leiab võimaluse küsida, uurida ja midagi uut teada saada.

Mänguline F-meetod on tulevikus veel üks Lobi Muuseumi haridusprogrammidest, millega Lobi muuseum tuleb külla rändmuuseumina laste- ja vanemaealiste keskustesse, ettevõtetesse ja sündmustele, et olla sotsiaalselt kaasatud arendavatesse tegevustes.

Katrin Freyberg

Allikad:
 Tambaum, T. (2016). Haridusgerontoloogia peatükk Saks, K.(toim), Gerontoloogia õpik. (lk. 265-268) Tartu Ülikooli kirjastus.
 Tambaum, T. (2018) Teismelised juhendajatena internet kasutamiskuste kujundamisel vanemaealiste sihtgrupis. Haridusteaduste Instituut, Tallinna Ülikool, Tallinn.

PLANEERIMISVALDKONNA TEATED

Haljala aleviku Kooli tn 1a detailplaneeringu kehtestamine

Haljala Vallavalitsus teatab, et Haljala Vallavalitsuse 23.03.2023 korraldusega nr 101 kehtestati Haljala alevikus Kooli tn 1a kinnistu detailplaneering.

Paneeritava ala suurus on 1580 m2. Planeeringu eesmärgiks on määrata Kooli tn 1a krundile ehitusõigus üksikelamu/kaksikelamu või ridaelamu ehitamiseks (hoonete suurim ehitusalune pind on 316 m2 ja täisehituse protsent 20). Samuti määratakse hoonesutusal, tehnovõrkude ja –rajatiste ning juurdepääsutee võimalikud asukohad, ehitiste ehituslikud ja kujunduslikud tingimused, liikluskorralduse, haljastuse ja heakorralduse põhimõtted.

Planeeringu dokumentidega on võimalik tutvuda Haljala Vallavalitsuses, Haljala valla kodulehel kehtestatud detailplaneeringute rubriigis ja riiklikus planeeringute andmekogus PLANK.

Detailplaneeringu koostaja on Kati Soonvald (LandComposition OÜ), magistritunnistuse nr MD

000627 ja väljaandja Eesti Maaülikool.

Detailplaneeringu elluviimisega kaasneb eeldatavasti positiivne majanduslik, sotsiaalne ja kultuuriline mõju. Mõju looduskeskonnale ei tohiks ületada keskkonna vastupanuvõimet. Planeering on kooskõlas kehtiva Haljala valla üldplaneeringuga.

Vergi küla Tihase tee 10 maaüksuse detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamata jätmine

Haljala Vallavalitsus annab lähtuvalt planeerimisestuse § 128 lõikest 81 teada, et Haljala Vallavalitsuse 16.03.2023 korraldusega nr 91 jäeti algatamata Vergi küla Tihase tee 10 maaüksuse detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine.

Haljala Vallavalitsus jättis keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) algatamata, kuna

eelhinnangu kohaselt ei ole KSH läbiviimine detailplaneeringu koostamisel vajalik.

Detailplaneeringu elluviimine ei ohusta Lahemaa rahvusparki, Natura 200 Lahemaa loodus- ja linnuala ega ole vastuolus kaitse-eesmärkidega, eeldatavat olulist mõju põhja- ja pinnaveele ei kaasne, täiendav müra ja vibratsioon tekivad ajutiselt hoone püstitamise ajal ning planeeritava tegevusega ei kaasne eeldatavalt ohtu inimeste tervisele, keskkonnale ja kultuurimälestistele.

Haljala Vallavalitsuse 16.03.2023 korraldusega nr 91 ja koostatud eelhinnanguga on võimalik tutvuda Haljala valla veebilehel vastava detailplaneeringu materjalide pilvekaustas.

Detailplaneeringu kehtestamisest teavitamine

Haljala Vallavalitsus teatab, et Haljala Vallavalitsuse 30.03.2023 korraldusega nr 107

kehtestati Eisma külas Sarapuu kinnistu detailplaneering.

Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on määrata ehitusõigus kahele uuele hoonele, mille kasutusotstarbed on suvila, aiamaja ja abihoone. Uus hoonestus ehitatakse olemasoleva suvila asemele, mis ei ole ehtisregistrisse kantud ja asub endise lauda asukohas. Säilitatakse olemasolev vana taluhoone, kelder, puukuur, lammutatakse endise lauda asemele rajatud suvila. Suurim lubatud ehitisealune pind on 500 m2, krundile kavandatakse 1 põhihoonet suurima kõrgusega 8 m ja 4 abihoonet suurima kõrgusega 6 m. Planeeringuala suurus on ca 2,59 hektarit. Planeeritav tegevus on kooskõlas kehtiva Vihula valla üldplaneeringuga. Planeeritavate tegevuste realiseerimisel ei ole ette näha olulist keskkonnamõju, samuti ei seata ohtu inimeste tervist, kultuuripärandit või vara.

Planeeringu dokumentidega on võimalik tutvuda Haljala Vallavalitsuses, Haljala valla veebilehel kehtestatud detailplaneeringute rubriigis ja riiklikus planeeringute andmekogus PLANK.

Haljala Kooli loovtööd tõid kooli palju ettevõtlikkust

Eestis teevad III kooliastme õpilased läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, mille võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt. Loovtöö on õppeprotsess, mille käigus õpilane rakendab iseseisva töö oskusi ja omandatud teadmisi, arendab loovust ja kinnistab-täiendab koolis omandatud.

Haljala Koolis viivad õpilased loovtöö läbi 8. klassi jooksul, analüüsivad tehtut, teevad järeldused, kirjutavad kokku kirjaliku osa II poolasta alguses ning kaitsevad loovtöö 8. klassi kevadel. Loovtöö võib olla uurimus, kindla eesmärgi ja ulatusega terviklik projekt, ülekoolline sündmus, õpilasfirma, praktiline töö tehnoloogiavaldkonnas või loovtöö kaunites kunstides... variante on täpselt nii palju, kui ideid pähe tuleb.

8. klass valis enda loovtöödeks väga erinevaid valdkondi. Oli mõeldud roheliselt – tehti valmis taaskasutatud materjalidest isetehtud dressipüksid, tuuniti teksapükse, restaureeriti vanaema kodust pärinev tugitool. Loodi ka päris uut mööblit – puidust ise tehtud diivanilaud, enda disainitud kirjutuslaud, mis mõteldelt tuppa täpselt sobiv. Oma teadmisi täiendati ka floristika valdkonnas – ühe loovtöö käigus valmis erinevateks tähtpäevadeks neli erinevat lilleseadet, teisega valmistati erinevaid jõuluteemalisi seadeid ja loodi

Noormehed korraldasid pea 100le I kooliastme õpilasele jalgpallivõistluse, mis sisaldas endas nii reeglite õppimist, mängulist kordamist kui ka võistlust ennast. Fotod: Greete Toming

nendest raamat. Panustati ka Haljala kooli õppetöö mitmekesistamisesse – loodi

Vahetunnil oli kogu koolipere tehtud praktilisi töid uudistamas.

paberist ja kilest kujundeid matemaatikatunnis kasutamiseks ning Eesti puuliikide raamat algklassidele. Lisaks korraldati ka 1.-4. klassidele väga mitmetahuline

klassidevaheline jalgpalliturniir, viidi I ja II kooliastmele läbi kübertarkusetemalisi tunde, korraldati piljarditurniir 5.-9. klassidele. Oma tarkusi anti klassi- ja kooliperele edasi päikesepaneelide ja nende paigaldamise osas. Vaadati ka laia ilma – valmistati oma kätega tehtud bumerang.

Loovtööde komisjonil oli hea meel lugeda ladusaid töid ja kuulda kaitsmisel huvitavaid lugusid toimunust. Sel aastal kuulus komisjoni lisaks meie kooli õpetajatele Lääne-Virumaa arenduskeskuse noorte ettevõtlikkuse programmi juht Helen Karus, kes tõi välja projektide suure väärtuse ettevõtlikkuse kasvatajana. Õpetajad soovitasid mitmel autoril mõelda oma töö edasi arendamise peale näiteks õpilasfirma näol, samuti paluti tublimaid esinema aprillikuus toimival õpilaskonverentsil.

Tänu kahe vahva päeva eest: usinad 8ndikud, nende alati hoolas klassijuhataja Önnela, loovtööde kirjaliku poole vormistamise poolt toetanud õpetaja Andres ja kõige ühendaja – loovtööde koordinaator õpetaja Gerli.

8. klasside loovtöö oli noortele esimeseks suuremaks ülesandeks, et lõpetada põhikool. Kõige suurem päev pärast kaitsmist noortelt, millised tunded nüüd neid valdavad. Kõigilt kõlas kui ühest suus, et

kergendus ja pingelangus. Räägiti, et enne kaitsmist oli paljudel väga närv sees ning muretseti, kas töö on piisav. Päev hiljem, kõigele tagasi vaadates tunnistati, et esitlused ja kõned õnnestusid ning hirm osutus asjatuks.

MÕNED MÕTTED ÕPILASTELT:

• Mulle meeldis väga kuulata oma klassikaaslast, kõik olid toetavad ning õpetajate küsimused olid asjalikud ja vastata neile oli lihtne

• Alguses oli hirmus ette minna, aga kui hakkasin rääkima, siis oli isegi tore. Pärast meenus, et jätsin paljudest asjadest rääkimata.

• Loovtöö võtab palju aega ja planeerimist. Tööle kulub palju vabast ajast – tunnen rõõmu, et saan jälle puhata.

• Teiste töid kuulates ja vaadates sain aru, mida oleksin võinud enda töö juures teisiti teha.

• Kartsin väga kaitsmist ja mõtlesin üle. Tegelikult oli see lõbus, kuigi jah, alguses oli meelethu hirm sees. Olen väga uhke oma tehtud töö üle.

Ja lõpetuseks üks tore mõte järgmiseks aastaks: loovtöö tegemine oli hea kogemus, sain juurde oskusi ja teadmisi!

Greete Toming
Haljala Kooli arendusjuht

OOTAME AVALDUSI
I KLASSI
ÕPPIMA ASUMISEKS
HILJEMALT 31. MAIKS 2023

AVALDUSE VORM ON LEITAV KOOI KODULEHET
www.haljalakool.ee
Lisainfo kantselile telefonil +372 56 206 929

Haljala kool andis luuletungla naabritele edasi

30. märtsil toimus Haljala Kooli eestvedamisel Virumaa laste luulevõistlus teemal "Õppetunde raamatutest". Seekordne üritus oli juubelihõnguline ning toimus juba kahekümne viiendat korda.

Kokku laekus võistlusele 178 tööd. Osavõtjaid kooli oli 17, õpilasi juhendas 30 õpetajat. Luuleraamatu täitsid 48 vahvat ja omanäolist luuletust, mille autoriteks olid Virumaa koolide 4. – 9. klasside õpilased. Luuleraamatut on peagi võimalik sirvida ka Haljala kooli veebilehel.

Tänuüritusel võtsid sõna Haljala kooli direktor Ivo Tupits, Haljala vallavanem Anti Puusepp ja Lääne-Virumaa Keskraamatukogu direktor Kaili Õunapuu-Seidelberg. Viimane tutvustas meie erinevaid raamatukogusid üle maailma ning lükkas ümber müüte, mis nende kohta käivad – mitte alati ei pea raamatukogus olema hiirvaikne, raamatukogus ei pea olema laenutamiseks vaid raamatud ning samuti ei pea raamatukogud olema mõeldud vaid

XXV luulevõistluse tänapäevale oli kogunenud õpilasi nii Ida- kui Lääne-Virumaaalt. Fotod: Greete Toming

täiskasvanutele.

Kaks eripreemiat andsid välja Viru Instituudist Marge Lepik ja MTÜ Õpetaja Autähise esindaja Külli Heinla.

Esinesid Haljala Kooli laululapsed õpetaja Elene Altmäe juhendamisel. Parimaid luuletusi lugesid kooli viiendate, kuuendate, seitsmendate ja üheksandate klasside õpilased.

Sel aastal pidasime Haljalas

viiendat luulevõistlust, teemadeks on olnud sport, keskkond, koroon, värvide meie elus ja nüüd viimasena raamatute õpetunnid. Oleme tänulikud neile, kes aastate jooksul aidanud meid luuletule sütitamisel ja hoidmisel – aitäh luuletuste kirjutajad, õpetajad ja toetajad! Haljala Kool on valmis luuletungla edasi andma. Järgmisest õppeaastast toimetab Virumaa laste luuletule hoidmi-

Kaks kooli kustutasid ühiselt luuletungla – järgmisel kevadel süttib see taas Kündas.

sega Kunda Ühisgümnaasium.

Haljala Kool tänab kõiki osavõtjaid, külalisi, ürituse eestvedajaid, laululapsi, luuletuste lugejaid ning tublisid moderaatoreid Marleen Laigut ja Sten Marten Villenthali ja soovib jätkuvat luulelust!

Kristel Seliste
Haljala Kool
eesti keele ja kirjanduse õpetaja

Võsuperes näidati moodi

Võsu Kooli lasteaiarühmadel on olnud aastaid traditsioon, et iga lasteaia maja korraldab õppeaasta jooksul ühe ühisürituse kõikidele meie lasteaiarühmadele. Seoses erinevate haiguste levikuga on see paraku meil paar aastat pausil olnud. Sellest õppeaastast alates aga taas elustasime oma traditsiooni ning Võsupere Kullaterad, Rõõmupallid ja hoiurühm Kullapaid korraldasid 28. märtsil ühe meeleoluka moepeo.

Juba varahommikul kui lasteaed avati, alustati Võsuperes ettevalmistustega – korrastati ja kaunistati oma ruumid ning veel viimase hetkeni harjutati kõndi moelaval. Kui külalised saabusid, tervitati neid vahva ühistantsuga. Siis aga juhutati pealtvaatajad

oma kohtadele ning tutvustati kõigile esinejate järjekorda. Iga rühm sai teistele näidata oma ettevalmistatud kollektsiooni. Võsukesed esitlesid kollektsiooni „Minu unistuste auto“, kus võis näha uhkeid pappkastidest meisterdatud seljas kantavaid autosid. Võsu Rannalõvid näitasid 2023. aasta kevadmoodi. Vihula Särasilmade looduslähedaste peakatete kollektsiooni nimeks oli „Kummardus loodusele“. Võsupere Kullapaid, Kullaterad ja Rõõmupallid näitasid mitmekülgset kollektsiooni, milles võis näha printsess Elsat, ämblikmeest, rokimehi kui ka taaskasutatust erinevate materjalide ja esemete näol – nõõbid, meeste lipsud, reklaamplakatid jne. Lisaks esitlesid Rõõmupallid mullikile ja

niiditrukiga ise enda kaunistatud T-särke. Moelaval ei puudunud ka rühmade õpetajad. Kokku käis lavalt läbi umbes 60 kostüümi.

Suur aitäh kõikidele vanematele ja õpetajatele, kes panustasid laste kostüümide valmimisse ning õpetajatele, kes ka enda kostüümiga vaeva olid näinud! Kiitus kõikidele lastele, kes moelaval vapralt oma kostüüme esitlesid! Kõige suurem kiitus aga Võsupere perele, kes nii tore peo korraldas!

Kuigi suvi juba kaugelt paistab, on meil lisaks paljudele teistele ettevõtmistele ees veel ka Vihula ja Võsu korraldatavad ühisüritused. Jääme huviga ootama!

Angela Sihver
Võsu Kooli lasteaia õppejuht

Emakeelenädal Võsu koolis

Võsu koolis toimus 13.-17. märtsini emakeelenädal, mis algas esmaspäeval juba traditsiooniks saanud ülekoollise etteütlusega. Etteütlus kõlas kooliraadiost ja iga õpilane kirjutas täpselt niipalju lauseid, mitmendas klassis ta õpib. 1. klassi lause oli selline: Õpetaja Merike läheb kooli. Võrdluseks 9. klassi lause kõlas nii: Noorele režissöörile, innukale ja tuli hingelisele, ei meeldinud produtsendi külm, kalkuleeriv arvestus.

Nädal jätkus teisipäevase raamatukohvikuga Kristian Jaagu Juures. Kohvikus oli igal klassil võimalus tutvuda menüüga ja tellida endale degusteerimiseks raamatuid. 45 minuti jooksul jõudis tutvuda viie raamatuga eri žanritest, näiteks kui menüüs olid Karlsoni lihapallid, siis toodi lauda seiklusraamat, aga verikäki tellinud õpilane sai tutvuda krimiraamatuga. Ettekandjate rollis olid seekord õpetajad, mis õpilastele oli algul üllatav ja harjumatu. Kohviku ettevalmistuseks kulusid eelmiste päevade kõik vabad tunnid, sest raamatud tuli sorteerida žanrite

ja kooliastmete kaupa, välja mõelda ja trükkida menüüd, valmis sättida klass. Lastele meeldis see kohvikuskäimine väga ja paljud küsisid, millal uuesti kohvikusse võib tulla.

Kolmapäeval valisime kogu kooliga välja ilusaima ja koledaima kõlaga sõna klasside pakutud sõnade seast. Koledaima sõna tiitli pälvis ülekaalukalt sõna rõga, ilusaima kõlaga sõna pärast toimus tihe rebimine ja ainult ühe häälega teiste ees võitis lumikelluke.

Neljapäeva õhtul oli koolimaja signinat-saginat täis, sest 1.-6. klass valmistus emakeeleööks. Osalejaid oli kokku 33, mis on siia maani selle ürituse kõigi aegade rekord. Kõigepealt sätiti paika oma magamisasemed ja üritus algas tutvumismänguga, mille käigus selgus, et kuigi meil on väike kool, ei tea õpilased kõigi nimesid. Emakeeleööl sai peale koos raamatute lugemist ka joonistada lastekirjanikke, panna kokku raamatute pealkirjad neis toimunud tegevustega, tantsida, mängida sõnaseletusmänge. Kesköö paiku hakkasi-

me vaikselt magama sättima, sest järgmisel päeval oli koolipäev. Eks magamajäämine oli nii mõnelegi raske: võõras keskkond ja palju rahvast ümberringi, aga lõpuks uinusid kõik. Mobiilid korjasime kokku ühte suurde karp, et need ei hakkaks kedagi segama ja lubasime auhinna neile, kes oma selle ka ööseks puhkama jätavad. Hommikul ootas karbis üllatuslikult 16 nutivahendit.

Reede jätkus sujuvalt hommikuste pannkookide ja stiilipäevaga „Pidžaamapidu“. Terve kool oli täis magamisriietes ja kaisuloomadega lapsi ja õpetajaid, osa emakeeleööl osalenutest magamata ööst väga väsinud. Lisaks toimus pärast teist tundi iganädalane liikumisvahetund, mis väsimuse välja raputas. Terve nädal oli sündmusterohke ja väsitav, kuid vahelduseks teistmoodi. Aitäh kõigile, kes kaasa löid ja abistasid!

Katrin Vaheoja
 Võsu Kooli õpetaja

Muinastaide Kojast

Haljala vallas asub üks ainulaadne näitusemaja - Muinastaide Koda. Selles majas tegutseb grupp vabatahtlikke entusiaste, kes aastaid käisid uurimas, kopeerimas, pildistamas Karjalas Äänisjärve (Onega) kaldakaljudesse kiviajal (ca 6000 aastat tagasi) uuristatud kujutisi.

Eestil on selle teemaga side juba 1848. aastast, kui Tartu ülikooli mineraloogia professor Constantin Grewingk (1819-1887) kaljujoonised seal avastas ning kirjutas neist ka esimese teadusliku artikli. Grewingki uurimistööd jätkas Eesti poolelt 1982. aastal huviliste grupp Väino Poikalainen eestvedamisel. Sellest gruppist moodustus Eesti Muinastadeselts (www.muinastadeselts.ee). 1980-ndatel aastatel tegid seal kopeerimis- ja uurimistööd ka Eesti Kunstiakadeemia üliõpilased Kalju Põlluga eesotsas.

Eesti Muinastadeseltsi liikmete poolt on tehtud aastate jooksul Äänisjärve ääres rohkesti kunstpärasteid koopiaid, mida on esitletud näitustel Eestis, Soomes, Venemaal ja mujal piiri taga. Koopiaid on tehtud asetades õhuke valge või must paber otse kaljule. Kuna kaljujoonised (raiendid) on süvistatud 1-3mm sügavuselt, siis hõõrudes rasvakriidiga paberit, saab neist selge ettekujutuse. Enim on kaljudele loodud veelinnukujutisi, eriti luiki. Kuid on ka poolkuud või päikest kujutavaid jooniseid ning paadilaadseid kujutisi, loomi, inimesi.

2021. aastal valiti Äänisjärve kaljujooniste piirkond UNESCO kaitsealaks ja selle otsuse tegemisel oli üsna otsustav meie seltsi liikmete Väino Poikalainen ja Enn Ernitsa poolt inglise keeles koos-

Tekstiilikunstnik Eve Selisaar kopeerimas Äänisjärvel Karetski neeme müstilist luigekujutist, mille kael on kehast 7 korda pikem ja lõpeb kaljulõhes. Foto: V. Poikalainen, 1987.

tatud kolmeköiteline kataloog Äänisjärve kaljujoonistest. Samal suvel andis Eesti Pank välja 2-eurose mündi, mille tagaküljel olevaid kujutisi saab näha meie näitusel. Münt on äratanud suurt huvi kollektsionääride seas, sest taolise teemaga münte pole maailmas vist kusagil tehtud (kui keegi teab, et on, andke palun meile teada).

2023. aastal saab meie näitusemajas näha Eesti tekstiilikunstnike Kadi Pajupuu ja Eve Tiidolepa kaljujoonistest inspireeritud tekstiile (rätikud, sallid jm.), graafik Marilyn Piiraja väikesi graafikatöid kaljujoonistest ja Monika Hindi luehteid.

Palmse näitus annab hea võimaluse imetleda kaljudesse jäädvustatud kiviaegset maailmapilti esindavaid sümboleid ja mõtiskleda tol ajal elanud inimeste mõttelaadi üle. Näitus on avatud nädalavahetustel kell 12.00-17.00 ja muul ajal kokkuleppel Anne Kurepaluga, kas: e-kirja teel annekurepalu@gmail.com või helistades 5691 3786. Või mööda teed Palmsest Sagadi poole sõites näha avatud vārvat, reklaami ja parklat - astuge sisse. Tulge külastama, sest taolist väljapanekut kui siin Haljala vallas Vōsupere külas Muinastaide Kojas, pole üheski lähirigis.

Anne Kurepalu

Ettevaatust karulaugu ja rabarberi korjamisel

Kevade saabudes tundub ahvatlev āra süia kõik roheline, mis maast võrsub. Karulau- gulehed ja noored rabarberivarred on tõeliselt vitamiinirikkad, kuid teadmatuse korral võib endale liiga teha, mis pāādib mūrgistusega.

Eestlased on selles mõttes unikaalne rahvas – nagu midagi nina mullast välja pistab, siis see üles korjatakse ja blenderisse pannakse. Mūrgistustea- bekeskuse poolt tahame inimestele meelde tuletada, et mitte kõik taimed ei ole ohutud ja tasub kodus eelnevalt uurida, kas teadmised enne korjele minekut on ikka piisavad. Näiteks - kas te oskate teha vahet sūgislillel, karulaugul ja piibelehel?

Kuigi enamasti ei ole Eestis nt mūrgise taimemaitmine ja mõne mūrgisema marja sōõmine siiski tervisele ohtlik, võivad paljud ohutuna tuntud taimed valesti tarvitatuna osutuda haiglasōitu vajavaks. Näiteks muidu sōõdava rabarberi puhul on laste surmajuhtumeid mujal maailmas esinenud rabarberi lehtede suures koguses sōõmisest. Tänapäeval on efektiivne ennetustōō küll lastel taolised õnnetused āra hoidnud, ent tervisekahjustused täiskasvanutel on ja sealhulgas ka Eestis jātkuvalt alles. Rabarberi vārskete lehtede terviseohtlikkus tuleneb neis sisalduvatest antrakinoonidest. Lisaks põhjustab rabarberi lehe (ning ka puitunud varte) sōõmine tervisekahjustusi taimes sisalduvate oksaalhapete tõttu. Samal moel võivad suures koguses sōõduna tervisele ohtu põhjustada ka hapuoblikad ja jānasekapsas.

Varakevadel tārkvad karulaugu lehed on pea āravahetamiseni sarnased mitmete kevadel tārkvate lilledel nagu piibelehe ja sūgislille lehtedega. Nii võib juhtuda, et pahaaimamatult korjatakse karulaugu pāhe hoopis mūrgiste lilledel lehti. Piibelehe sōõmisest tekib ebamugav seedetraktiārritus pikaks ajaks ning sūgislille mūrgistus lõpeb lausa haiglas.

Õnneks on karulaugul eriline omadus – see lõhnab küüslaugu (vōi ka sibula) järele. Selleks, et lõhn paremini esile tuleks, tuleb lehte sōrmede vahel mudida. Kuna karulaugu lāheduses kasvavad sageli mūrgised lilled, mistōttu võivad ka kōige hoolsamal korjajal lehed segamini minna. Vaid kōiki lehti kontrollides saab olla kindel, et tegemist on õige asjaga.

Tāhelepanelik tuleb olla ka rabarberiga. Kevadised vārsked rabarberi varred on tõeliselt maitssvad ja vitamiinirikkad, mistōttu leiavad need kasutust erinevates toitudes. Vahel kiputakse āra unustama, et rabarberist sobivad sōõmiseks ainult noored varred. Nii on nāiteks smuutit tehes āra kasutatud ka rabarberi lehed ja niimoodi endale liiga tehtud.

Rabarberi lehed ja vanad varred sisaldavad mūrgiseid aineid, mistōttu vōib neid tarvitades tekkida kiire vajadus haiglaravi järele ja esmaabiks on vajalik kuni 200 aktiivsōe tableti neelamine.

Kuidas end mūrgistuse vōi selle kahtluse korral aidata? Salvesta juba praegu nii enda kui ka oma lāhedaste telefoni mūrgistusinfoliini number 16662, millele saab helistada ööpāevaringselt ja anonūmselt. Kodus vōiks varuks olla 200 aktiivsōe- tabletti, mida infoliini juhise jārgi vajaduse korral vōtta.

Esmaabi taimemūrgistuste korral: puhasta suu taimesoadest ja loputa veega. Kindlasti ei tohi kannatanut oksendada ajada, see teeb rohkem kahju kui head ning ole ka efektiivne. Kui taimetosa on alla neelatud, anna kannatanule vāikeste lonksude kaupa vett juua. Vōimalusel tee kindlaks, millise taimetosa oli tegemist ja hinda vōimalikku alla neelatud kogust. Helista mūrgistusinfoliinile 16662 ja jārgi saadud juhiseid.

Mūrgistuse kahtluse korral āra oota sūmptomite ilmnemist, vaid helista julgelt mūrgistusinfoliinile. Meie õed aitavad hea meelega.

Mare Oder,
 mūrgistusteabekeskuse juht

Koerte ja kasside

VAKTSINEERIMINE MARUTAUDI VASTU

1. mai kell 17.00

Haljala Rahvamaja esisel platsil

Vaktsineerimine on tasuta!

Kohapeal on vōimalik lasta loomi vaktsineerida ka teiste viirushaiguste vastu (tasuline).

Lisainfo: Viivo Vōlu, veterinaararst tel 516 1515.

Hoia lõkkel silm peal!

Esimised kevadsoojad kutsuvad aeda koristama ja lõket tegema. Igal kevadel saavad aga päästjad hulgaliselt väljakutseid kulu- ja prahipõlengutele. Päästeamet tuletab meelde, et tuld tehes peab järgima ohutusreegleid. Ohutuse eiramine ja hooletus võivad lisaks tuleõnnetustele tuua kaasa rahatrahvi.

Kevadel tuleb tuld tehes olla eriti ettevaatlik, sest lume alt välja sulanud eelmise aasta rohi muutub juba esimeste tuultega kuluheinaks, mis kergesti süttib. „Kulupõleng on väga ohtlik ning kulu põletamine on aastaringselt keelatud. Sageli süütab kulu hooletult visatud tikk või suitsukoni, aga kuivanud rohi võidakse süüdata ka sihilikult. Kulupõleng levib omakorda hoonetele või metsa. Seejuures võib kasvõi mõne söömu paksu tulekahjusuitsu ja vingugaasi sissehingamine põhjustada terviserikke, mille tagajärjel inimene kaotab teadvuse ja jääb tulle. Kahjuks on kulupõlengute ohvriks langedud ka inimesi,“ hoiatab Ida päästeteskuse ennetuspartner Liina Järvi. Ta lisab, et tuli levib väga kiiresti ja kogemusteta inimene ei saa selle kustutamiseks juba mõne hetke pärast omal jõul hakkama.

Kahjuks leidub igal aastal siiski neid, kes seda keeldu ning ka tuleohutuse reegleid eiravad. Sellest aastast on päästemeeskonna juhul õigus eirajaid trahvida. „Lühimenetlusega määratud trahv on mõjutusvahend, millega elanikke ohutusnõuete täitmisele suunatakse, et ennetada kahju tekkimist. Ohutusnõuete eiramise eest on trahvisummaks 40 eurot,“ lisab Järvi. Karistusregistris selline trahv ei kajastu. Rikkumisi menetlevad samuti ohutusjärelvalve inspektorid, kelle määratud trahvisummad võivad olla tunduvalt suuremad, ulatudes kuni 1200 euroni.

„Palume inimestel olla väga ettevaatlikud grillimise ja lõkete tegemisega, sest kuiv pinnas ja tugev tuul võivad kaasa tuua tuleõnnetuse,“ selgitab Järvi. Lõkke tegemisel ei tohi jätta seda kunagi järelevalveta. Lisaks tuleb enne lõkkekohast lahkumist veenduda, et see on täielikult kustunud. „Lõkkes tohib põletada vaid puhast immutamata puitu ning pappi ja paberit. Mõõblit, immutatud või värvitud puitu, rehve, kaableid, plastikut, riideid ja ehitusjätmeid ei tohi lõkkesse visata, kuna nende põletamise korral on tegemist otsese looduse ja inimeste mürgitamisega,“ lisab Järvi.

Päästeamet

26. märts
9. aprill
23. aprill
14. mai
28. mai

10.00-11.00

HALJALA
SPORDIHOONES

MÄNGULISED JA SPORTLIKUD PEREHOMMIKUD

Tule kogu perega liikuma,
mängima ja koos
tegutsema!

Võta kaasa vahetusjalanõud!

Haljala valla kultuuri- ja vabaajakeskus

OHUTU LÕKKETEGEMISE REEGLID

- Lõkkeaseme ümbrus tuleb hoida vähemalt poole meetri ulatuses puhas süttivast materjalist, et lahtine leek, kõrge temperatuur või sädemed seda ei süütaks.

- Tule tegemisel tuleb jälgida tuule suunda ja kiirust. Kui on oht, et tuul võib sädemed lõkkest kaugemale lennutada, tuleb lõkketegu jätta teiseks korra.

- Lahtist tuld ei tohi jätta järelevalveta isegi mitte hetkeks. Sel lastakse lõpuni põleda, kustutatakse veega või summutatakse näiteks liivaga.

- Metsas võib lõket teha ainult selleks ettenähtud tähistatud kohas või omaniku loal.

- Oluline on jälgida, et lõkkest ei saaks alguse kulupõleng.

- Igasugune kulupõletamine on ohtlik ja kõikjal Eestis keelatud.

SPORT

Esikolmik tagasihoidlikult tagaplaanil, tuleviku lootused ees.

Seis on pingeline

Lauatennise seeriavõistluse kuuenda etapi võitis Siim Arak vend Mihkli ees. Kolmandaks jäi sarja uustulnuk Ragnar Heek. Parim naismängija oli Liilia Kinsiveer, parim noor Ert Arpo. Veteranide edukaim Jaanus Lokotar ja Haljala valla meestest Uno Ridal, kes eelmisel nädalal krooniti ka maakonna meistriks M60+ klassis.

Üldarvestuses on olukord pingeline.

Tänase seisuga on liider jätkuvalt Kunnar Vahtras. Talle järgneb Janar Ignahhin, vennad Arakud jagavad kolmandat-neljandat kohta võrdse arvu punktidega, ent kummalgi on kirjas üks etapp vähem. Viies Avo Seidelberg ja kuues Jaanus Lokotar, kel samuti üks etapp vähem. Esikümnesse mahuvad veel Eduard Kapralov, Aarne Idavain, Aleksander Tuhkanen ja Aivo Kruus.

Esikümne ukse taga on Aire Kurgpõld, sarja parim naismängija, kel üks etapp vähem mängitud.

Kõikidel etappidel on osalenud Kunnar Vahtras, Aleksander Tuhkanen ja Aivo Kruus.

Viimane etapp on pidulik ja toimub 30. märtsil, traditsiooniliselt kuu viimasel pühapäeval.

Koroonaseeria lõpetas

Koroonaseeria viimase etapi võitis Hillar Elva. Meeste arvestuses teine oli Kristo Malkus ja kolmas Kristo Vainumäe. Naiste arvestuses oli parim Tatjana Osokina, kes oli selle etapi teine, teiseks jäi Meeli Ruuto.

Sarja võitjaks kuulutati Hillar Elva, täiseduga kogudes maksimaalsed punktid. Teise koha saavutas Kristo Malkus ja kolmandaks jäi Aarne Ruuto. Esikuuikuisse jõudsid veel Kristo Vainumäe, Tatjana Osokina ja Meeli Ruuto.

Kokku osales sarjas 26 võistlejat. Tänu kõikidele osalejatele. Järgmisel hooajal uuesti.

Avo Seideberg

Haljala valla kultuuri- ja vabaajakeskus

Lõpuetapil koos medalistidega.

HALJALA VALLA LAUATENNISE XI SEERIAVÕISTLUS

Võsu XI

VII etapp

Seeria pidulik lõpetamine

30. aprillil
algusega kell 10
Võsu spordihoones

kevadturniir

KULTUURIÜRITUSTE TEATED

Kauplejad on oodatud perepäevale müüma!

13. mail toimub Haljala Rahvamaja platsil suur “Pere- ja laadapäev”. Perepäeval saab nautida erinevaid esinejaid kultuurilaval ja osa võtta mitmesugustest töötubadest ja tegevustest kogu perele. Kõigele lisaks saab vahepausides jalutada mööda laadaplatsi, kuhu ootame meie kohalikke kauplejaid ennast registreeruma!
 Lisainfo ja müügiplatside registreerimine: sven.rannar@haljalavald.ee või telefonil +372 5363 8099

Haljala valla kodukohvikute päevad

Haljala valla kodukohvikute päevad toimuvad 14.-16. juulil 2023, kuhu ootame osalema kodukohvikuid üle valla. Registreerimisel saab iga kohvikupidaja valida, millistel päevadel ja aegadel on tema kohvik avatud. Kodukohviku palume registreerida hiljemalt 9. juuniks. Registreerimiseks leiad informatsiooni Facebookis või võta meiega ühendust: sven.rannar@haljalavald.ee / +372 5363 8099
 Juubelikontsert „Karavan 40“ Haljala rahvamajas
 Kingi oma emale üks kaunis muusikaelamus! 19. mail algusega kell 19 toimub Haljala Rahvamajas juubelikontsert “Karavan 40”. Piletid on müügil Piletilevis!

Möödunud tantsuõhtu

17. märtsil toimus Haljala Rahvamajas meeleolukas tantsuõhtu, kus tantsumuusikat pakkusid Siiri Känd ja Combo Band. Ansambli vahel aegadel said külalised jalga puhates jälgida vinget kabareeshowd ning nautida Lahemaa Campingu kohviku poolt pakutavaid suupisteid. Täname kõiki, kes selle torele õhtule meiega veetsid, ja kohtume juba järgmistel tantsuõhtutel!

Haljala valla kultuuri- ja vabaajakeskus

Võsu rannaklubi tantsuõhtu
 13. mai 2023 kell 20
 RAHVAST TANTSUTAB ANSAMBEL
 In mood
 PILET EELMÜÜGIST 10 EUR
 ALATES 10. MAI 15 EUR
 MÜÜK JA BRONEERIMINE 5335 9340
 Aegunud puhvet

EELTEADE!
 pere- ja laadapäev
 13.MAIL 2023
 HALJALA RAHVAMAJA PLATSIL
 KULTUURLAVA, LAAT, TÖÖTOAD JA PALJU MUUD
 KAUPLEJA, ootame Sind registreeruma!
 LISAINFO JA MÜÜGIKOHTADE REGISTREERIMINE:
 SVEN.RANNAR@HALJALAVALD.EE / +372 5363 8099

KULTUURIKALENDER

11.04 kell 19:00 kino “Taevatrepp” Haljala Rahvamajas
 28.04 kell 20:00 “Nõiapidu” Karepa rahvamajas
 10.05 kell 19:00 Mikael Meema stan-up „Palderjan“
 13.05 kell 12:00 “Pere- ja laadapäev” Haljala Rahvamaja platsil
 16.05 kell 19:00 teatrietendus “Trompetipuu” Haljala Rahvamajas
 19.05 kell 19:00 kontsert “Karavan 40” Haljala Rahvamajas
 Palume saata info Haljala vallas toimuvate sündmuste kohta ka aadressile: sven.rannar@haljalavald.ee

Nädalavahetus täis head toitu ja toredat seltskonda!
 Osalema on oodatud kodukohvikud
 ÜLE VALLA!
 Registreeri oma kohvik hiljemalt 9.JUUNIKS!
 Kõige värskem info facebookist!
 Lisainfo ja kohvikute registreerimine:
 sven.rannar@haljalavald.ee
 +372 5363 8099

19. mail kell 19.00
 Haljala Rahvamajas
 Karavan 40
 PILETILEVI

Karepa rahvamajas
 28. aprillil 2023 kell 20.00
 NÕIAPIDU
 Seltskonnamängud
 Kohv maja poolt
 Nõidu keerutab Raivo Pihlak
 Sisse saab 10 kõliseva eest
 Info 5239789

ÕNNITLEME VANEMAI
 SIIRI KUUSIK ja AHTI JÄRVE
 tütar ASTI JÄRVE sündis 15.03.2023
 KEILI KAJAVA ja FRED-RASMUS LAOS
 poeg EVERT LAOS sündis 16.03.2023

ÕNNITLEME!
 95 AGNES-LUDMILLA KALJURAND 18. aprill
 94 VIRVE TERNO 14. aprill
 92 HILJA REIMETS 1. aprill
 89 ELVI MÄNNIK 8. aprill
 HELGI MANNOV 19. aprill
 86 VILLU PAAT 4. aprill
 VAIKE KALDE 8. aprill
 84 VELLO FREIBERG 5. aprill
 EINO KIVIBERG 10. aprill
 KLAVDIA TOMEL 15. aprill
 LINDA HENSEN 18. aprill
 TIJU SUURKIVI 19. aprill
 VALTER FLOREN 19. aprill
 AIN LINKGREIM 24. aprill
 AIME JÕEÄÄR 29. aprill
 MAIE MEI 30. aprill
 83 EDUARD KARHU 9. aprill
 ELLEN TÕEVERE 26. aprill
 82 ELJE LAANSOO 6. aprill
 ILMA SEPP 7. aprill
 ÜLO LOO 24. aprill
 81 HANNES MÄNNIK 14. aprill
 HENNO KÜNGAS 21. aprill
 80 ELVE KOTTO 6. aprill
 75 ENDEL PAAS 3. aprill
 VAHUR RANDOJA 9. aprill
 KERSTI KAASAN 18. aprill
 TOIVO VÄLKMANN 30. aprill
 70 HEIKI KOMP 10. aprill
 URVE VILE 10. aprill
 LIIVI-VERONIKA LOOTUS 21. aprill
 TOOMAS LILLE 22. aprill

Haljala vallalehes õnnitletakse väärikasse ikka jõudnud vallakodanikke. Palume vallalehe toimetust teavitada tel +372 5194 7655 või e-posti aadressil leht@haljalavald.ee soovist mitte oma nime vallalehes õnnitluste juures avaldada.

MEIE SEAST ON LAHKUNUD
 OLEV PUUSEPP
 03.09.1948 – 05.03.2023
 UIBO MÄGI
 30.11.1945 – 26.03.2023

Haljala Valla Sõnumid

VÄLJAANDJA: Haljala Vallavalitsus telefon 510 6244; 325 8630 e-post haljala@haljala.ee
 TIRAAŽ: 2100
 TRÜKK: Printall AS
 TOIMETAJA: Kent Kerner
 KÜLJENDUS: MK Meedia OÜ
 KONTAKT: leht@haljalavald.ee
 KOJUKANNE: Omniva
 Kaastööd ja reklaami avaldamise soovid edastada hiljemalt kuu 15. kuupäevaks toimetuse meiliaadressile.

KAITSELIIDU RUTJA ÕPPEVÄLJAK
 INFOGRAAFIK APRILL 2023

Kuupäev	Harjutuse toimumisaeg	Harjutuse tüüp	Märkused
04.-06.04	09:00-20:00	laskmine + taktikaharjutus	
09.-30.04	24h	laskmine + taktikaharjutus	

TÄHELEPANU! HEISATUD PUNASE LIPU KORRAL ON RUTJA ÕPPEVÄLJAKU TERRITOORIUMILE SISENEMINE ILMA VALDAJA LOATA RANGELT KEELATUD!
 Kui õppeväljakul toimub tegevus, on sinna minek keelatud. Õppeväljaku graafikusse võib tulla muudatusi.

Telefon: +372 717 9649
 e-post: rutja@kuitseliit.ee

SUUREKASE TALU ELANIKUD
 IDAVERE KÜLAST SOOVIVAD
 KIITA JA TÄNADA IDAVERE MÕISA LUMELÜKKAJAID
 SUUREPÄRASE TÖÖ EEST!

Koguduse leht

Ilumäe Käsmu Haljala Vainupea Esku

Aprill 2023

Õnnistatud Ülestõusmispähi!

- 2. aprill palmipuudepäha
- 7. aprill Suur Reede
- 8. aprill Vaikne Laupäev
- 9. aprill Kristuse ülestõusmise päha
ehk 1. ülestõusmispäha
- 10. aprill 2. ülestõusmispäha

Laulge Issandale, kiitke tema nime, kuulutage päevast päeva Tema päästet! (Ps 96:2)

EESTPALVED

Kõigeväeline Jumal, oma Poja alanduse läbi külendasiid sa langenud maailma ja päästsid meid surma lootusetusest. Õpeta meid mõistma Sinu sõna töotusi ning ava meie süda vastu võtma lunastuse sõnumit.

Hea Taevane Isa! Viis EELK uut diakonit jätkavad oma teenimistööd Sinu viinamäel. Palun õnnista ja jaga neile rohkelt tarkust ja Püha Vaimu juhtimist selles armastuse töös.

Taevane Jumal! Meid ümbritsev maailm oma keerukuses ja ebaturvalisuses viib inimesed tihtipeale masendusse ja depressiooni. Juhi meid märkama, toetama ja aitama iseennast ja oma kaasteelisi hingelistest ja vaimsetest raskustest läbiminemisel.

Issand Jumal! Sa äratad igal kevadel looduse uuetele kasvule. Õnnista saabuvaid kevadtöid põldudel ja aedades ning anna meile tarkust käituda säästvalt ja vastutustundlikult ümbritsevas keskkonnas.

Wikipedia ütleb, et singulaarsus on matemaatikas selline punkt, kus matemaatiline objekt ei ole määratletud või millel on ebaregulaarne käitumine. Seda võiks mõista ka kui olekut, mis ei ole mitte harvaesinev, unikaalne, vaid esineb oma määramatuses ühe ja ainsana, singulaarsena. Füüsikas tähistab singulaarsus olekut, kus aine tihedus on lõpmatult suur, läbimõõt aga lõpmatult väike. Singulaarsus sobiks ehk kirjeldama Suure Paugu algolekut. Kuid isegi mõisted „alg“ ja „olek“ on siin tähenduseta. Tuntud füüsikaseadused enam ei kehti.

Kristuse kannatus, ristilöömine ja surm ristil on meile, inimestele mõistetavamad, sest need toimuvad meile hästi tuntud maailmas. Keegi ei pääse ju sellest; kannatused ja surm on elus paraku olemas. Teame seda hästi. Suur Reede on meile inimlikult mõistetavam. Seevastu Kristuse ülestõusmine surnust enam ei ole. Tegemist on singulaarse sündmusega. Ülestõusmispühadel tähistab kogu kristlik maailm Kristuse võitu surma üle. Ta võitis selle nii, et läks sellest läbi ega tõrjunud tagasi. Ta oleks võinud seda teha, kuid otsustas inimestele tuntud maailmas avada ühe singulaarse „akna“, ja seda mitte enda pärast, vaid meie, inimeste pärast. Meiegi võime sellest osa saada.

Kui lugeda tähelepanelikult evangeeliume, siis võime märgata, et Kristuse kannatuslugu on üsna

Singulaarsus

„Taevaminek, J.W. Öertal, 1812, Palmse mõisa aednik Jürgen Mülbach kinkis selle maali Ilumäe kogudusele.

ühtmoodi kujutatud kõigis neljas evangeeliumis. Seevastu ta ülestõusmise kirjeldused kipuvad minema pisut segaseks. Õieti otse selle hetke juu-

res polnud ühtki kirjeldajat, kirjeldused algavad seal, kus haud on juba tühi. Kas tühja haua tunnistajad jäid uskuma ingli või mingite valges riides noormeeste teateid, et ta on üles tõusnud? Muidugi mitte. See oleks ju ilmvõimatu. Needsamad tunnistajad ju nägid oma silmaga, kuidas Kristus ristil suri, nad osalesid tema matmisel, lootusetus ja ahastus oli kõikevaldav... Ja nüüd äkki hommikul vara selline teade! Kui me oleksime olnud seal, ka meie poleks mingil juhul hakanud kohe uskuma Kristuse surnust tõusmist. Kuna see ei olnud enneaegse surma edasilükkamine, vaid sõna otseses mõttes võit surma kui sellise üle. Singulaarsus. Arusaamine ja usk hakkasid tasapisi tulema alles hiljem. Ja nii on see tänapäevani! Ega keegi ei nõua meilt pimesi uskumist... Aga ristis usu keskmes seisab paradoks, singulaarsus. Jumal oma armastuses inimsoo vastu tegi Kristuse surma ja ülestõusmise läbi midagi nii võimatut, et muutis inimese paratamatut saatust. Ta käis inimese eest tema tee lõpuni. Nii lõpuni, kui veel annab käia – surmast läbi ellu. Surm on endiselt olemas, seda ei kõrvaldatud (veel), kuid sellele ei jää enam viimast sõna. Ka meil on võimalik sellest osa saada: see on usu küsimus. Kes usub, see kogeb lunastust. „Kristus on üles tõusnud! Tõesti, ta on üles tõusnud!“

Meelis-Lauri Erikson
Ilumäe koguduse õpetaja

KOGUDUSTE KONTAKTID

EELK HALJALA

PÜHA MAURITIUSE KOGUDUS

Õpetaja Urmas Karileet, tel 5851 5800, urmas.karileet@eelk.ee
Diakon Ahti Bachblum, tel 5361 3273, ahti.bachblum@eelk.ee
Juhatuse esimees Margus Punane, tel 504 9998
a/a EE552200221028664113

SA ESKU KABEL

(EELK HALJALA KOGUDUS)

Vello Väinsalu, tel 504 7916, vellovainsalu@gmail.com.
Õpetaja Urmas Karileet, tel 5851 5800, urmas.karileet@eelk.ee
a/a EE942200221046039021

EELK KÄSMU KOGUDUS

Õpetaja Urmas Karileet, tel 5851 5800, urmas.karileet@eelk.ee
Juhatuse esimees Heino Laanemets, tel 517 9359
A/a EE861010502018079003

EELK ILUMÄE KOGUDUS

Hooldajaõpetaja Meelis-Lauri Erikson, tel 5345 8594, mleerikson@gmail.com.
Juhatuse esimees Öie Alt, tel 5809 1356, ilumae@eelk.ee
Kalmistuvaht: Külli Pajuste tel 5561 3039
a/a EE241010502001277003
Annetus: a/a EE021010031313678227
Märksõna: tornikell
Koduleht: ilumae.eelk.ee
facebook.com/ilumaekirik/

VAINUPEA KABEL

Mario Luik Vainupea küla selts MTÜ tel 5 559 8316
e-post: marioluik@gmail.com
www.vainupea.ee

Ilumäe kellad kuulutavad Ülestõusmispühade rõõmusõnumit

Veidi üle aasta seisis Hollandi Kuninglikus Eijsbouts'i valukojas valminud tornikell tummalt Ilumäe kirikus altari kõrval. Kella oli ilus vaadata ning õrnalt käega üle libistada selle küljele valatud kaunistustest - altari võrest inspireeritud iluvanikust ja pühakirja tsitaadist „Püha, püha on vägede Issand! Kõik maailm on täis Tema au!“ (Js 6:3).

Nüüd, pühade tuleku eel, alustas seni vaikselt seisnud kell oma teekonda kirikutorni. Kella-meister Toomas Mäeväli ja tema kaastööline, Järva-Peetri kiriku diakon Jaanus Tammiste vinnasid kella töstemehhanismide abil tornitrepistikust üles kellarõdule ning paigutasid mõranenud ajaloolise kella asemele. Seejärel sai ka uus kell löögivasar. Kogu see tehniliselt keeruline töö võttis aega pea terve tööpäeva. Nüüd on aga Ilumäe kirikutornis üle pika aja helisemas taas kaks kella. T. Mäeväli täiendas kellade helistamise programmi nõnda, et pooltundidel mängib ajalooline kell ning täistundidel uus kell. Jumalateenistustel ja kiriklikel pühadel helisevad mõlemad kellad. Väljavahetatud ajalooline tornikell, mis mõra tõttu enam heliseda ei saa, jääb üles torniruumi vaatajaid rõõmustama.

Kiriku kellasüsteemi kordapanek kestis neli aastat, mille jooksul toimus uskumatult palju sündmusi. Kogudus alustas projekti eesmärgiga viia tornikellade helistamine üle elektroonilisele

töösüsteemile. Selleks paigaldati töökorras kellale löögivasar koos tarvikutega ja juhtimispuhliga. Teine tornikell oli mõra tõttu mängukõlbmatu ja jäi esialgu tööde kavast välja. Kui aga Palmse Mõis ja kontserdisarja „Klaaspärlimäng“ korraldajad soovisid annetada osa kontsertide tulust Ilumäe kogudusele, leidsime endas julguse alustada uue tornikella hankimise projektiga. Kuna algkapital oli olemas, saime kella tellimiseks välja kuulutada annetuste kogumise. Tore oli, et kellaprojekti toetamise vastu tundis huvi ka mitu suurannetajat. T. Mäeväli pidas läbirääkimisi oma seniste koostöö-

partneritega ja nii valiti kella valmistajaks Hollandi Kuningliku Eijsbouts'i valukoda Astenis. Uus tornikell saabus Ilumäele möödunud aastal ja on nüüd oma õiges kohas kellarõdul koos 179 aastat vana mängupartneriga.

Seega on kellade suurprojekt lõpetatud ning kogudusel ees järgmised ettevõtmised. Südamlik tänu Toomas Mäevälile ja tema kaastööliste selle kauni töö eest! Täname kõiki lahkeid annetajaid, tänu kellele meie unistus teoks sai!

Öie Alt
Ilumäe kogudus

JUMALATEENISTUSED JA TEATED

ILUMÄE KIRIKUS JA KOGUDUSES

Jumalateenistused armulauaga iga kuu esimesel, kolmandal ja viiendal pühapäeval kl 13.

HALJALA KIRIKUS JA KOGUDUSES

Jumalateenistused iga pühapäeval kl 10, II ja IV pühapäeval on jumalateenistused armulauaga, I, III ja V pühapäeval toimuvad sõnajumalateenistused. Pärast missat on kaetud kohvilaud. Nädala sees olevatel väiksematel kirikupühadel on õhtupalvus kl 18. Haljala koguduse piiblitunnid toimuvad iga kuu kolmandal kolmapäeval

koguduse kantsleis Rakvere mnt 12, II korrus, kl 19-20.30.

KÄSMU KIRIKUS JA KOGUDUSES

Jumalateenistused iga pühapäeval kl 15. Käsmu koguduse piiblitunnid toimuvad kord nädalas, üldjuhul neljapäeviti, kl 19-20.30. Hommikupalvused Käsmu kirikus on iga hommikul kl 8.30-9.

ESKU KABELIS

Alates 1. ülestõusmispühast toimuvad Esku kabelis taas jumalateenistused kaks korda kuus, iga kuu II ja IV pühapäeval algusega kl 12.30. IV pühapäeval on kaetud ka armulaud.

ÜLESTÕUSMISPÜHADE JUMALATEENISTUSED:

ILUMÄE KIRIKUS

7. aprillil kl 13 Suure Reede ristitee.
9. aprillil kl 13 Kristuse ülestõusmise püha armulauaga jumalateenistus.

HALJALA KIRIKUS

7. aprillil kl 18 Suure Reede õhtupalvus.
9. aprillil kl 10 1. ülestõusmispüha missa.
10. aprillil kl 18 2. ülestõusmispüha õhtupalvus.

KÄSMU KIRIKUS

7. aprillil kl 15 Suure Reede ristitee.
9. aprillil kl 15 1. ülestõusmispüha missa.

ESKU KABELIS

9. aprillil kl 12.30 1. ülestõusmispüha missa.

VAINUPEA KABELIS

8. aprillil kl 12 Vaikse Laupäeva jumalateenistus.